

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра анатомії, нормальної та патологічної фізіології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Основи загальної патології

(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі ПЗСО, НРК 5)

(назва освітнього ступеня)

спеціальності I7 Терапія та реабілітація

(код і назва спеціальності)

спеціалізація I7.02 Ерготерапія

(код і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми Ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус нормативного освітнього компонента «Основи загальної патології», підготовки освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності – І7 Терапія та реабілітація, спеціалізації – І7.02 Ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Ерготерапія.

Розробник: Якобсон О.О., к.мед.н., доцент кафедри доцент кафедри анатомії, нормальної та патологічної фізіології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Грейда Н.Б.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри анатомії, нормальної та патологічної фізіології

протокол № 1 від 16.09.2025 р.

Завідувач кафедри:

(Поручинський А.І.)

І. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Нормативний
Денна форма навчання	Шифр і назва галузі знань: <i>I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення</i>	
	Спеціальність: <i>I7 Терапія та реабілітація</i>	
Кількість годин/кредитів 120/4	Освітньо-професійна програма: <i>Ерготерапія</i>	Лекції: 20
		Лабораторні:32 год.
ІНДЗ: €	Освітній ступінь: <i>Бакалавр</i>	Самостійна робота: 60 год.
		Консультації: 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Якобсон Олена Олександрівна

Кандидат медичних наук

Доцент

Доцент кафедри анатомії, нормальної та патологічної фізіології

Контактна інформація +38050745-08-97; jacobson.helen@vnu.edu.ua Дні занять

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація.

Освітній нормативний компонент «**Основи загальної патології**» є важливим для вивчення, так як сучасна фізична терапія базується на фундаментальних медичних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу різноманітних факторів на системи забезпечення гомеостазу організму, їх пристосування до нових умов існування, чи морфо-функціональних змін організму після травм і перенесених хвороб. Опанування освітнім компонентом допоможе фахівцям розробляти індивідуалізовані реабілітаційні програми для пацієнтів з різними нозологіями з урахуванням закономірностей типових патологічних процесів, спираючись на сучасні і новітні знання в галузі загальної патології людини.

2. Пререквізити. Долікарська медична допомога; Основи медичних знань і медична термінологія.

Постреквізити. Ерготерапія при ментальних порушеннях; ерготерапія в педіатрії; Ерготерапія в геріатрії; Ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату; Ерготерапія при неврологічних дисфункціях.

3. Метою викладання нормативного освітнього компонента «**Основи загальної патології**» є формування системних знань про загальні закономірності виникнення і розвитку різних захворювань, сприяння формуванню поняття складності та взаємовідносин шкідливих і захисно-пристосувальних компонентів патологічних процесів, а також вивчення здобувачами матеріальної основи патологічних процесів, їх причин, механізмів і динаміки розвитку, морфофункціональних змін в органах, тканинах і клітинах при різноманітних нозологіях.

Основними завданнями вивчення вибіркового освітнього компонента «**Основи загальної патології**» є:

- ознайомити здобувачів з основними патофізіологічними аспектами фізичної терапії;
- ознайомити здобувачів зі способами визначення взємозв'язку між етіологічним фактором і патогенетичною ланкою розвитку патологічного процесу;
- ознайомити здобувачів з механізмами виникнення тих чи інших патологічних станів в організмі;
- ознайомити здобувачів зі способами і методами профілактики щодо попередження виникнення того чи іншого патологічного стану;
- засвоєння теоретичних основ патологічної анатомії і діагностичних можливостей патогістологічних та цитологічних досліджень;
- опанування технікою проведення найбільш розповсюджених і практично значимих патогістологічних та цитологічних маніпуляцій.

1. *Компетентності. Результати навчання. Soft skills.*

Після успішного засвоєння навчальної дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Загальні компетентності

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності

СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.

СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.

СК 14. Здатність визначати сфери та стратегії для розвитку і вдосконалення власної професійної ідентичності, майстерності та ефективності відповідно до національних вимог до безперервного професійного розвитку.

Результати навчання

РН 02. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики.

РН 03. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах, демонструвати знання методів та засобів збереження життя.

РН 06. Застосовувати рефлексивне професійне мислення у процесі навчання та надання ерготерапевтичних послуг.

РН 11. Застосовувати базові навички наукового пошуку, формулювання дослідницького питання, збору, критичного аналізу та оцінки даних, опрацювання джерел доказової інформації для написання студентських наукових робіт з дотриманням принципів доброчесності та обґрунтування рішень щодо застосування наукових даних у практичній діяльності.

РН 13. Застосовувати базові знання та навички менеджменту, лідерства та маркетингу для оцінювання та організації власної професійної діяльності, розробляти стратегії покращення ефективності власної професійної діяльності, використання робочого часу та ресурсів, результативного виконання поставлених робочих завдань.

РН 18. Застосовувати навички безперервного навчання для покращення професійної ідентичності та вдосконалювати значною мірою власний професійний розвиток протягом усього професійного життя, в самостійний та автономний спосіб.

Soft skills. Матеріал ОК формує такі навички:

- Комунікативні навички
- Критичне мислення
- Лідерські якості
- Емоційний інтелект
- Позитивне мислення
- Уміння працювати в команді
- Самоорганізація

4. Структура нормативного освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Типові патологічні процеси						
Тема 1. Загальна патологія як наука. Об'єкти, завдання та рівні дослідження. Методи досліджень	8	2	2	4		Р /5
Тема 2. Патологія клітини. Апоптоз і некроз. Екстремальні стани, смерть	8		2	4	2	ДС /5
Тема 3. Периферичні порушення кровообігу	8	2	2	4		РЗ/К/5
Тема 4. Компенсаторно-приспосувальні та відновлювальні процеси	6		2	4		Т/5
Тема 5. Порушення імунної реактивності. Алергія.	8	2	2	4		РЗ /5
Тема 6. Патологія запального процесу	8		2	4	2	Т/5
Тема 7. Патологія терморегуляції. Гарячка	8	2	2	4		РЗ/К/5
Тема 8. Патологія зовнішнього дихання. Гіпоксія	6		2	4		Т/5
Тема 9. Патологія тканинного росту	8	2	2	4		Т/4
Разом за модулем 1	68	10	18	36	4	5
Змістовий модуль 2. Загальна патологія органів і систем органів						
Тема 10. Загальна патологія системи крові	10	2	2	6		РЗ/К/5
Тема 11. Загальна патологія серцево-судинної системи	10	2	4	4		Т/5
Тема 12. Загальна патологія сечовидільної системи	10	2	2	6		РЗ/К/5

Тема 13. Загальна патологія нервової системи	12	2	4	4	2	T/5
Тема 14. порушення обміну енергії та вуглеводів	10	2	2	4	2	T/5
Разом за модулем 2	52	10	14	24	4	5
Модульна контрольна робота						P3/5
Всього годин / Балів	120	20	32	60	8	200

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумкового контролю.

Тема 1. Загальна патологія як наука та навчальна дисципліна. Об'єкти, завдання та рівні дослідження. Методи досліджень. Поняття про стрес. Стадії розвитку загального адаптаційного синдрому. Хвороби адаптації. Конституція, її роль в патології. Поняття про антенатальну патологію. Старіння, загальні риси і закономірності

Тема 2. Патологія клітини. Апоптоз і некроз. Екстремальні стани, смерть. Патолофізіологія клітини. Некроз і апоптоз. Типові порушення мікроциркуляції. Типові порушення лімфообігу.

Тема 3. Периферичні порушення кровообігу. Стаз. Престаз. Емболія.

Тема 4. Компенсаторно-приспосувальні та відновлювальні процеси. Регенерація, її види. Живлення ран.

Тема 5. Порушення імунної реактивності. Алергія. Патологія реактивності. Порушення імунної реактивності. Імунодепресивні та імунодефіцитні стани.

Тема 6. Патологія запального процесу. Медіатори запалення. Продуктивне запалення.

Тема 7. Патологія терморегуляції. Гарячка. Пірогени, первинні і вторинні. Температурні криві.

Тема 8. Патологія зовнішнього дихання. Гіпоксія. Ізо- та гіпербарична оксигенація. Токсична дія кисню. Гіпероксія і вільнорадикальні реакції.

Тема 9. Патологія тканинного росту. Пухлини. Загальна характеристика, біологічні особливості, етіологія, механізми пухлинної трансформації.

Тема 10. Загальна патологія системи крові. Патологічна анатомія хвороб системи кровотворення. Залізодефіцитна анемія: причини виникнення, макро- та мікроскопічні зміни в організмі. Патологічна анатомія хвороб системи кровотворення. Хронічна постгеморагічна анемія: причини виникнення, особливості клінічного перебігу, макро- та мікроскопічні зміни в організмі.

Патологічна анатомія хвороб системи кровотворення. Лейкози: загальна характеристика, класифікація, мікроскопічні зміни в крові та кістковому мозкові, макроскопічні зміни в організмі.

Тема 11. Загальна патологія серцево-судинної системи. Патологічна анатомія хвороб серцево-судинної системи. Ендокардит: види, причини виникнення, макро- та мікроскопічні зміни в організмі. Патологічна анатомія хвороб серцево-судинної системи. Перикардит: види, причини виникнення, макро- та мікроскопічні зміни в організмі. Патологічна анатомія хвороб серцево-судинної системи. Гіпотонічна хвороба: причини виникнення і основні клінічні прояви, макро- та мікроскопічні зміни в організмі.

Тема 12. Загальна патологія сечовидільної системи. Перелік питань для опрацювання: Протеїнурія. Види протеїнурії.

Тема 13. Загальна патологія нервової системи. Анатомо-функціональні особливості нервової системи.

Тема 14. Порушення обміну енергії та вуглеводів. Порушення енергетичного обміну. Патологічні зміни основного обміну. Патології щитоподібної залози. Поняття про цукровий діабет

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття. Усі студенти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки повинні бути одягненими в білі халати. Перед початком заняття студенти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Здобувачі освіти здійснюють попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft

Office 365 (Teams, Forms, One Note) для роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами. Складають залік (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів).

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному лабораторному заняття студент отримує оцінку за цією шкалою.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

- 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

- 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

- 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі

пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати загальні та фахові компетентності. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем освітнього компонента, можливе зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до [Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) та додаткових розпоряджень ректорату.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність для зарахування ОК становить 120 балів. Перерахунок балів здійснюється згідно до вимог, які представлені у таблиці 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у 200-бальну шкалу для освітнього компонента, що завершуються заліком:

4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала		4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200		4,09	164		3,2	128		1,6	70
4,97	199		4,07	163		3,17	127		1,56	68
4,95	198		4,04	162		3,15	126		1,5	66
4,92	197		4,02	161		3,12	125		1,46	64
4,9	196		3,99	160		3,1	124		1,4	62
4,87	195		3,97	159		3,07	123		1,36	60
4,85	194		3,94	158		3,05	122		1,3	58

4,82	193		3,92	157		3,02	121		1,26	56
4,8	192		3,89	156		3	120		1,2	54
4,77	191		3,87	155		Менше 3 «Не зарахо- вано»	Недос- татньо «Не зарахо- вано»		1,16	52
4,75	190		3,84	154		↓	↓		1,1	50
4,72	189		3,82	153		2,96	119		1,06	48
4,7	188		3,79	152		2,9	118		1	46
4,67	187		3,77	151		2,86	116		0,96	44
4,65	186		3,74	150		2,8	114		0,9	42
4,62	185		3,72	149		2,76	112		0,86	40
4,6	184		3,7	148		2,7	110		0,8	68
4,57	183		3,67	147		2,66	108		0,76	36
4,55	182		3,65	146		2,6	106		0,7	34
4,52	181		3,62	145		2,56	104		0,66	32
4,5	180		3,6	144		2,5	102		0,6	30
4,47	179		3,57	143		2,46	100		0,56	28
4,45	178		3,55	142		2,4	98		0,5	26
4,42	177		3,52	141		2,36	96		0,46	24

Якщо середній бал за 4-бальною системою не зазначений у таблиці, то для перерахунку береться нижчий бал зазначений у таблиці 1.

Політика щодо академічної доброчесності.

Науково-педагогічний працівник і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

У разі недотриманням студентом *засад академічної доброчесності* - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: • самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); • посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; • дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач відпрацьовує тему лабораторного заняття. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання лабораторних робіт студент не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання заліку, студент може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є залік.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність при вивченні ОК становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (далі – СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою згідно таблиці 1.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 200. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

**Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з
освітніх компонентів, де формою контролю є залік**

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

Перелік питань до заліку

1. Предмет та історія розвитку медичної деонтології.
2. Медична етика та деонтологія: їх визначення, статус та правове забезпечення у сучасному суспільстві.
3. Вчення Гіппократа. Проблема професійного вибору в медицині.
4. Лікарський обов'язок. Психологічні особливості лікаря.
5. Лікарська таємниця: моральні та правові аспекти
6. Лікарські помилки та моральна та правова відповідальність лікаря.
7. Права пацієнта. Питання інформованості пацієнта стосовно його здоров'я. Укладання інформаційної згоди пацієнта на проведення діагностичних процедур та лікування.
8. Основні моделі взаємовідносин у системі „лікар–хворий”. Ятрогенні захворювання, причини їх виникнення та шляхи уникнення.
9. Догляд за хворими та лікувально-діагностичний процес в окремих галузях медицини: хірургії, онкології, психіатрії, геронтології, стоматології.
10. Зміст та структура біомедичної етики, її основні теоретичні та прикладні аспекти у сучасному суспільстві
11. Деонтологічні та етичні аспекти права пацієнта на життя і смерть.
12. Проблеми евтаназії та допустимого ризику в медицині.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Атаман О.В. Патолофізіологія: в 2-х т. Том 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. Видання 4. Вінниця: Нова книга, 2025. 584 с.
2. Атаман О. В. Патологічна фізіологія в запитаннях та відповідях. 6-те вид. оновлене та доповнене. Вінниця, Нова книга, 2021. 568 с.
3. Маккінні О., Вудман І., Сю Ф., Датта Ш., Шейх Г. Патологія: інтенсивний курс. К.: Медицина, 2025. 511 с.

Додаткова література

1. Грицай-Маланіч Є.М., Яворський О.Г. Серцево-судинна система. Пропедевтика внутрішньої медицини : підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти / за ред. О. Г. Яворського. 6-е вид. Київ, 2020. С. 140–281.
2. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування. К.: ВСВ «Медицина», 2013. 296 с.
3. Мельник Г.І., Яворський О.Г. Дихальна система. Пропедевтика внутрішньої медицини : підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти / за ред. О. Г. Яворського. 6-е вид. Київ, 2020. С. 61-78.
4. Мітчелл Р. Н. Серце. Основи патології за Роббінсом : у 2 т. : [навч. посіб.] / В. Кумар, А. К. Аббас, Д. К. Астер ; наук. ред. пер.: І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. Київ, 2020. С. 1-44.
5. Нейко Є.М., Яворський О.Г. Травна система. Пропедевтика внутрішньої медицини : підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти / за ред. О. Г. Яворського. 6-е вид. Київ, 2020. С. 282– 393.
6. Тейс Н.Д. Печінка, жовчні протоки і жовчний міхур. Основи патології за Роббінсом : у 2 т. : [навч. посіб.] / В. Кумар, А. К. Аббас, Д. К. Астер ; наук. ред. пер.: І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. Київ, 2020. С. 245-286.
7. Тернер Д.Р., Лінген М.У. Ротова порожнина і травний тракт. Основи патології за Роббінсом : у 2 т. : [навч. посіб.] / В. Кумар, А. К. Аббас, Д. К. Астер ; наук. ред. пер.: І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. Київ, 2020. С. 189-244.
8. Тимчик О.В., Мойсак О.Д. Патологічна фізіологія: навчальний посібник

для проведення практичних робіт студентів вищих навчальних закладів. К.: КУ імені Бориса Грінченка, 2018. 85 с.

9. Хусейн Алфія Н. Легені. Основи патології за Роббінсом : у 2 т. : [навч. посіб.] / В. Кумар, А. К. Аббас, Д. К. Астер ; наук. ред. пер.: І. Сорокіна, С. Гичка, І. Давиденко. Київ, 2020. С. 101-154.

Електронні ресурси:

1. Аскеров Р.Н., Журавльова Л.В., Н.М. Котовщикова. Особливості перебігу інфаркту міокарда: несприятливі ознаки [Електронний ресурс] Медицина третього тисячоліття : міжвузів. конф. молодих вчених та студентів, Харків, 20–22 січ. 2020 р. : зб. тез / ХНМУ. Харків, 2020. С. 107-108. Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/25887>
2. Гежина А.В., Письменна О.Т. Ішемічна хвороба серця [Електронний ресурс]. Механізми розвитку патологічних процесів і 10 хвороб та їхня фармакологічна корекція : матеріали III наук.-практ. internet-конф. з міжнар. участю (19–20 листоп., м. Харків). Харків, 2020. С. 80-81. Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/27670>
3. Загальна патологія [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Каф. фіз. терапії та ерготерапії, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. О. Я. Андрійчук. – Електрон. текст. дані. – Луцьк, 2021. – 159 назв https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19626/1/zah_pat.pdf
4. Мазепа М. А. Основні синдроми при хворобах серцево-судинної системи [Електронний ресурс] : лекція з навч. дисципліни «Пропедевтика внутрішніх захворювань» для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія». Львів, 2019. 8 с. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/26159>
5. Мазепа М. А. Основні клінічні синдроми при захворюваннях органів дихання [Електронний ресурс] : лекція з навч. дисципліни «Пропедевтика пульмонології та кардіології». Львів, 2019. 7 с. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23627>
6. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/811-ortopediyasklyarenko-yet.html> [travmatologiya-i-travmatologiya-i-ortopediyasklyarenko-yet.html](http://www.booksmed.com/travmatologiya-i-travmatologiya-i-ortopediyasklyarenko-yet.html)
7. <http://kingmed.info/media/book/5/4154.pdf><http://healthgate.com>,
8. <http://www.booksmed.com/travmatologiya/>

9. <http://php.silverplatter.com>
10. <http://www.accesspub.com>